

NIEUWLICHTERIJ MET JOSSE DE VOOGD EN RENE CUPERUS

'Atlas van afgehaakt Nederland' op 7 april 2022

'Collega's die behoren bij de afgehaakten zijn een bron van diversiteit voor onze organisatie'.

'Veel voorkomende criminaliteit moet niet meer via het strafrecht afgehandeld worden'.

De vraag aan de deelnemers aan Nieuwlichterij 7 april jongstleden was welke nieuwe strategische keuze zij voor de politie zouden maken gegeven het onderzoek 'De Atlas van Afgehaakt Nederland' van Josse de Voogd en René Cuperus. De stellingen hierboven waren het antwoord.

De Voogd en Cuperus hadden daarvoor hun inmiddels al veelbesproken rapport in het perspectief van de politie geplaatst. René Cuperus legde uit uit hoe in hun ogen 'Tevreden Nederland' momenteel regeert en hoe daardoor inmiddels al bijna de helft van de Nederlandse 'afgehaakt' zou zijn, zich niet meer gerepresenteerd voelt, geen vertrouwen meer heeft in de institutionele systemen waar juist die mensen vaak een beroep op moeten doen.

Josse de Voogd vertelde hoe inmiddels ook de middenklasse in Nederland, en de politie is bij uitstek een middenklasse organisatie, zich 'onzeker' is gaan voelen. Bestaanszekerheid en toekomstperspectief zijn troebeler dan enkele decennia geleden.

Ze stelden vragen aan de deelnemers:

- De politie komt afgehaakt Nederland in het werk voortdurend tegen. Wat betekent dat voor het werk?
- Is de 'populisme kloof' tussen hoger en lager opgeleiden, tussen mannen en vrouwen, tussen autochtoon en migratie achtergrond, tussen randstad en periferie ook binnen de politie zichtbaar?
- Is er sprake van een hbo-isering van politiewerk, bijvoorbeeld in werving en waardering, en creëert ook dat binnen de politie afgehaakten?
- Wat betekent 'politiek voor iedereen' in het licht van afgehaakt Nederland?
- Wat is de relatie tussen de 'parallele samenleving' waar in het kader van ondermijning vaak over gesproken en afgehaakt Nederland?

De vragen waren het vertrekpunt voor onderlinge gesprekken tussen de deelnemers waarin zij ideeën uitwisselden over de strategische betekenis van de Atlas voor de politie; binnen en buiten de organisatie.

Uitmondend in de twee eerder genoemde stellingen: 'Collega's die behoren bij de afgehaakten zijn een bron van diversiteit voor onze organisatie'. 'Veel voorkomende criminaliteit moet niet meer via het strafrecht afgehandeld worden'.

Ze leverden vervolgens plenair een zeer geanimeerd gesprek op. Mogen de afgehaakten zich ook veilig voelen in de organisatie? Als je spreekt over een 'bron van diversiteit', wat betekent dat dan, hoe ga je als leidinggevende om met je eigen ongemak over wat je dan te horen krijgt? Krijgen

'afgehaakten' inderdaad meer vertrouwen in het rechtssysteem op het moment dat ze niet meer moedeloos lang moeten wachten op de uitkomst nadat zij slachtoffer zijn geweest van criminaliteit? Zijn herstelrecht, mediation echt volwaardige alternatieven voor de weg van het strafrecht, zou het sociaal domein een beter aangesloten partner moeten zijn?

Vragen die antwoord nodig hebben, benadrukten Cuperus en de Voogd. Het risico op (verdere) radicalisering van mensen die afgehaakt zijn, binnen maar ook buiten de grenzen van de democratische rechtsstaat is volgens hen nadrukkelijk aanwezig.

Piet-Hein Peeters
School voor Politieleiderschap